

SAMEN VOOR EEN EERLIJKE HILVERSUM

**PROGRESSIEF
NEDERLAND**

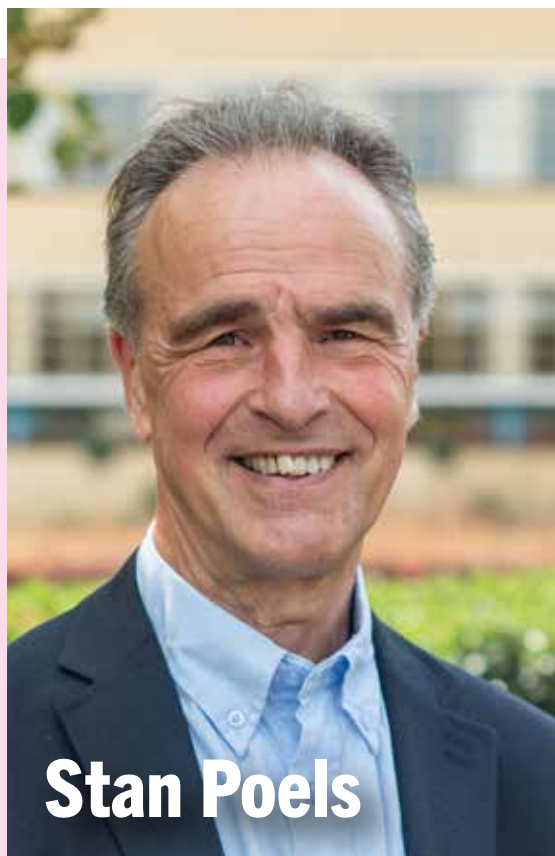
VOORWOORD VAN STAN POELS EN JACQUELINE KALK

Spannende tijden. Dat zijn het zeker. Een nieuwe gemeente, en onze nieuwe partij PRO Nederland of zoals wij het graag zeggen PRO Hilversum.

Juist deze eerste herindelingsverkiezingen zijn enorm belangrijk voor de nieuwe gemeente. De eerste raad en het eerste college zetten de toon en bepalen de bestuurscultuur. Hoe sociaal wordt de nieuwe gemeente, telt iedereen ook echt mee, wordt de heffing van de lokale lasten rechtvaardig, gaan we echt werk maken van het bouwen van huizen, blijven we de groene gemeente die we nu zijn, wordt het water in onze plassen schoner en kan iedereen de zorg krijgen die je nodig hebt. Zo maar wat vragen waar we als nieuwe gemeente de komende jaren een antwoord op moeten geven. Voor de stad en de dorpen!

Herindelingsverkiezingen zijn altijd ingewikkeld. Wij zijn er druk mee, in onze bubbel is het dringen, maar spreek je de inwoners, dan is dit niet het eerste wat hen bezighoudt. Daarom is opkomst-bevordering ook in onze campagne een heel belangrijk doel. Zorgen dat mensen naar de stembus gaan en natuurlijk dan graag op PRO stemmen. Waarom? Omdat wij een uitstekend verkiezings-programma hebben en hele goede mensen om dit uit te voeren, om gemeenteraads-lid te worden. Waarmee we het beste antwoord hebben op de versplintering op rechts. Wij zijn PROgressief en voor vooruitgang. Wij zijn PRO, PRO Wonen, PRO Sociaal, PRO Groen. Voor een eerlijker Hilversum.

Tot 18 november,
Stan Poels (lijsttrekker) en Jacqueline Kalk (kandidaat wethouder)

EEN NIEUWE GEMEENTE VOOR IEDEREEN!

Op 1 januari 2027 fuseren de gemeenten Hilversum en Wijdmeren. Dit programma is geschreven voor de nieuw te vormen gemeente Hilversum. Deze bestaat uit alle wijken van Hilversum en de dorpen Ankeveen, 's-Graveland, Kortenhoef, Oud-Loosdrecht, Nieuw-Loosdrecht, Nederhorst den Berg en Breukeleveen (inclusief Muyevelt en Boomhoek).

Het nieuwe Hilversum is een prachtige gemeente, met in haar centrum stedelijke voorzieningen en verspreid over het gebied dorpen met een landelijke uitstraling. De gemeente telt ruim 119.000 inwoners.

Progressief Nederland is ook nieuw. Ontstaan uit GroenLinks en de Partij van de Arbeid. Progressief Nederland is de nieuwe, brede linkse volksbeweging in Nederland. Hilversum is de eerste regio waar Progressief Nederland aan verkiezingen zal deelnemen.

Wij zijn trots op **PRO Hilversum**. Op 18 november 2026 doen wij mee aan de verkiezingen, met een nieuw verkiezingsprogramma, maar met een vertrouwde inhoud. Wij willen dat elke inwoner van de gemeente Hilversum in een passende woning kan wonen, in een groene en gezonde omgeving, waar iedereen erbij hoort en meedoet. Een gemeente die sterk en sociaal is.

Het motto van ons verkiezingsprogramma is daarom:

SAMEN VOOR EEN EERLIJKEER HILVERSUM

PRO WONEN, PRO SOCIAAL EN PRO GROEN

Ons programma draait niet om woorden, maar vooral om daden. In dit programma presenteren wij concrete maatregelen waar wij de komende drie jaar voor staan.

Inhoudsopgave

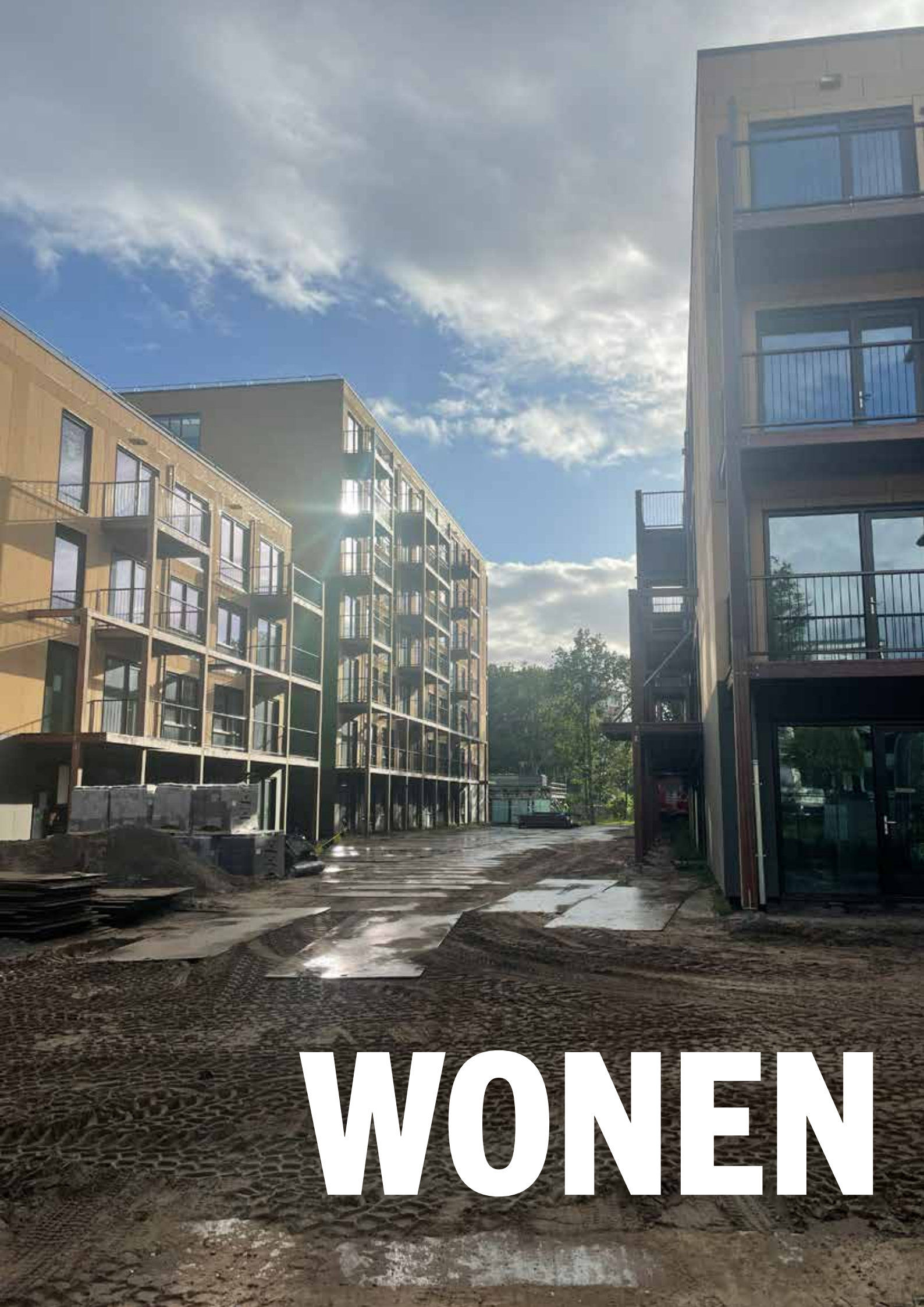
Wonen	3	Groen	23
Wonen voor iedereen	4	Duurzaamheid en energie	24
Zeven dorpen en een stad	7	Natuur en biodiversiteit	29
Meedenken over de inrichting van je buurt	9	Verkeer en vervoer	31
Een veilige gemeente	10	Toerisme en recreatie	33
Sociaal	11	Economie	34
Zorg en Welzijn	12	Economische activiteiten voor de toekomst	35
Werk, inkomen en solidariteit	15	Gemeentelijke financiën	36
Onderwijs	17		
Sport, kunst en cultuur	19		
Hilversum voor iedereen	21		

ONZE BELANGRIJKSTE SPEERPUNTEN:

- a. PRO Hilversum pakt het woningtekort aan door met extra ambitie betaalbare woningen te bouwen, ook op nieuwe locaties. Verder zal efficiënter gebruik van grote woningen (splitsen) en appartementsgebouwen (optoppen) extra woonruimte opleveren. Dit wordt bovendien gerealiseerd door, waar het past, hoger te bouwen en langdurig leegstaand vastgoed in woonwijken te herbestemmen voor wonen. Leegstand pakken we actief aan.
- b. PRO Hilversum wil een betaalbare gemeente voor iedereen. Dat betekent dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Wij zorgen voor eerlijke OZB-lasten, betaalbare woningen en ruime minimaregelingen. Bij gemeentelijke lasten zoals de riool- en afvalheffing is ons uitgangspunt: de vervuiler betaalt.
- c. We maken van Hilversum-Wijdmeren een echte fietsgemeente. We leggen meer brede doorfietspaden aan en reguleren ook voor fietsers de snelheid. Het centrum maken we autoluw. Binnen de bebouwde kom geldt overal een maximumsnelheid van 30 km/uur. We maken van Hilversum-Wijdmeren een leefbare gemeente, een fijne plek om te wonen, je te verplaatsen, te bewegen en veerkrachtig oud te worden.
- d. PRO Hilversum stimuleert zorgzame gemeenschappen: familie, vrienden, een fijne buurt of dorp waarin mensen elkaar kennen en ontmoeten, met dynamische verenigingen. Wij werken aan gezond(er) leven, ziektepreventie en het opbouwen van sociale netwerken. Indien nodig is er ondersteuning en professionele zorg, die wijk- of dorpsgericht is en toegankelijk. Nieuwkomers heten we welkom. Die bieden we hulp bij het leren van de taal en het vinden van werk, zodat ook zij mee kunnen doen in onze buurten en dorpen.
- e. Wij maken in Hilversum meer ruimte voor groen, wandelen en spelen op straat. Waar geparkeerde auto's veel van de beschikbare ruimte innemen, pleiten wij voor betaald parkeren. Dat helpt de hoeveelheid auto's op straat verminderen. Op plaatsen waar dit probleem niet bestaat, voeren we geen betaald parkeren in. Dus niet in de dorpen. Als buurten er zelf om vragen, beoordelen we de voor- en nadelen.
- f. PRO Hilversum is voor duurzaamheid, natuur en milieu en biodiversiteit. We versnellen de hulp aan inwoners en bedrijven bij het verduurzamen en het besparen van energie. We helpen bij het isoleren van woningen, met name bij inwoners die dat niet zelf kunnen betalen. Nieuwe huizen en wijken bouwen we circulair en natuurinclusief. En we helpen de kwaliteit van onze prachtige bossen, heide, plassen en buitenplaatsen te verbeteren en onze natuurgebieden te versterken.
- g. PRO Hilversum gaat sterk inzetten op een proactieve, goed bereikbare en betrouwbare gemeentelijke overheid, die kwaliteit levert in dienstverlening en zorgt voor tijdige, zorgvuldige en adequate communicatie met alle inwoners.

Vanzelfsprekend doen we dat samen. Samen met onze inwoners. Samen met onze wijken. Samen met onze ondernemers, instellingen en verenigingen. Samen met onze buurgemeenten. Samen met iedereen die Hilversum liefheeft. PRO Hilversum is voor een gemeente die luistert, een waarin we allemaal oor hebben voor de ander.

Samen kunnen we al onze ambities waarmaken. Wij verheugen ons op de samenwerking met jullie allemaal! Samen PRO een eerlijker Hilversum!

WONEN

WONEN VOOR IEDEREEN

De woningnood is enorm. Betaalbaar bouwen is noodzakelijk. Er zijn te weinig huizen en de huizen die er zijn, zijn voor veel mensen niet te betalen. Jongeren en starters krijgen maar heel moeilijk toegang tot de woningmarkt, ouderen blijven vaak noodgedwongen in eengezinshuizen wonen. Het schaarse aanbod en de grote behoefte komen absoluut niet overeen. Daar brengen we verandering in.

Daarnaast investeren we in de buurten, wijken en dorpen. Fijn wonen doe je in een prettige straat, in een veilige buurt of dorp, met speelvoorzieningen en voldoende groen. Zodat we allemaal kunnen genieten van een aangename leefomgeving.

Grip op de woningmarkt

Wonen gaat niet alleen over bouwen maar ook over bestaande panden gebruiken waarvoor ze zijn bedoeld, namelijk om in te wonen en niet als beleggingsobject. De afgelopen jaren hebben we alle instrumenten van de gemeente ingezet om hieraan bij te dragen: de zelfbewoningsplicht, de opkoopbescherming, de leegstandsverordening, het anti-speculatiebeding, het meldpunt voor goed verhuurderschap en tegen illegale verhuur, de instandhoudingstermijn van 25 jaar voor sociale huur en middenhuur. De Wet regie op de Volkshuisvesting gaat ons helpen het maximale te doen om ervoor te zorgen dat woningen gebruikt worden om in te wonen.

PRO zet in op:

- Behoud en gebruik van alle lokale instrumenten om huisjesmelkers, slecht verhuurderschap en misbruik van woningnood tegen te gaan. Waar nodig breiden we deze instrumenten uit, voeren we bestuurlijke boetes in en helpen we slachtoffers van malafide verhuurders.
- Discriminatie op de woningmarkt pakken we aan, samen met woningcorporaties en makelaars.

- We bouwen geen woningen die kleiner zijn dan 30 m². Ook als starter heb je recht op een volwaardige woning.
- We werken samen in de Regio Gooi en Vechtstreek om het aantal betaalbare woningen op minimaal 66 procent van het woningaanbod te krijgen.

Meer bouwen en meer woonruimte creëren

Het beste middel om de woningnood te bestrijden is bijbouwen. Zo kunnen meer mensen een woning krijgen. De ambities uit de woonvisies verhogen we. Tot 2030 willen wij voor Hilversum van gemiddeld 300 naar 400 woningen per jaar en voor de dorpen van 600 naar 750 in de komende vier jaar. Om dit mogelijk te maken gaat PRO inzetten op sneller bouwen door meer gebruik te maken van modulair bouwen.

PRO zet in op:

- Er is vooral behoefte aan betaalbare woningen. Daarom zorgen wij dat bij de bouw van nieuwe woningen de eis is om minimaal 33 tot 40 procent sociale huur en 33 procent middenhuur of betaalbare koop te bouwen. Het overige deel mag tot het dure segment behoren.
- Ruimte is een schaars goed. Daarom gaan we er effectief mee om en zoeken we naar manieren om te verdichten. Niet alleen in het centrum maar ook in de wijken en dorpen. Overigens zonder daarmee de leefbaarheid in gevaar te brengen.
- Hoogbouw is een van de oplossingen voor verdichten. Op eventueel geschikte locaties onderzoeken we zorgvuldig de mogelijkheden om hoger te bouwen. In de buurt van OV-knooppunten sluiten we hoger bouwen niet uit.
- Inwoners van onze gemeente zijn vaak op zoek naar een woning in het eigen dorp of de eigen wijk. Een straatje (of wijkje) erbij kan dan een praktische oplossing zijn. Hiermee houden we de leefbaarheid en voorzieningen op peil.

- In de lintbebouwing bouwen we bij door te verdichten en ook de randen van het groen hiervoor te gebruiken.
- We gaan in gesprek met de provinciale en landelijke overheid om naar alternatieve mogelijkheden te kijken die de woningbouw nu in de weg zitten. Denk bijvoorbeeld aan natuurcompensatie als we bouwen in de randen van het groen.
- We zetten in op versnelling van de woningbouw op het Arenapark en het Mediapark.
- Samen met bewoners brengen we de mogelijkheden voor inbreiding in de dorpskeren Ankeveen, 's-Graveland, Kortenhoef, Loosdrecht, Nederhorst den Berg in kaart en maken hier plannen voor, net zoals we dat voor de Hilversumse Meent hebben gedaan. Wij werken hard aan de al bestaande plannen, zoals de Blijk in Nederhorst den Berg, woningbouw in het voormalige stadhuis van Wijdemeren, het Kininelaantje in 's-Graveland, de Dennenlaan en de Nootweg in Loosdrecht.
- Hilversum heeft niet veel ruimte, maar wij zien wél mogelijkheden om (meer) te bouwen aan de Raaweg, de rand van Kerkelanden, de Porceleinhaven en Bruisend Hart.
- Bij herontwikkeling van vastgoed zoals kantoren, scholen of sporthallen zetten we in op een slimme combinatie met woningbouw.
- Wij geven extra aandacht aan oplossingen waarbij het wonen gecombineerd kan worden met zorg (zoals een huisartsenpraktijk), kinderopvang of andere maatschappelijke voorzieningen. Denk aan locaties zoals de bibliotheek aan de Tjalk in Loosdrecht.
- Hierbij werken we met het ouderen-vriendelijk concept waarbij voorzieningen, zorg of aangename plekken – zoals een koele plek in de zomer – op minder dan 500 meter afstand zijn van het wonen, routes ernaartoe worden veraangenaamd met rustplekken en bankjes.
- Waar we wonen en zorg kunnen combineren maken we maatwerkafspraken over regels als parkeernormen of ruimtelijke ordeningseisen.

- Optoppen (een extra laag op al bestaande complexen) pakken we in overleg met corporaties en VvE's aan.

Iedereen een passende woning

Het toewijzen van woningen vereenvoudigen we door het verminderen van het aantal regelingen die voorrang geven. Iedereen krijgt gelijke kansen, op basis van hoe lang je staat ingeschreven en hoe actief je zoekt. Daarnaast hanteren we een transparante urgentieregeling voor mensen die in nood zijn geraakt en mensen uit de aandachtsgroepen. Regionale binding blijft een voorwaarde. We maken een einde aan de regelingen voor specifieke beroepsgroepen.

PRO zet in op:

- Niemand hoeft op straat te slapen. Er komen meer opvanglocaties en bedden voor de opvang van bankslapers en daklozen. We werken volgens het zogeheten Housing First-principe: eerst onderdak en daarna, als dat nodig is, hulp naar herstel.
- Huisvesting voor statushouders, asielzoekers en Oekraïense vluchtelingen moet in Nederland op een eerlijke manier geregeld worden. Hilversum werkt daar natuurlijk aan mee. We voeren de spreidingswet uit. Statushouders houden recht op urgentie.
- Beschermd wonen en opvang verdelen we zo evenwichtig mogelijk binnen de regio en Hilversum. Dit laatste doen wij naar draagkracht van de buurt.
- PRO geeft de voorrang aan appartementen, met name voor een- of tweepersoons-huishoudens, boven eengezinswoningen omdat dit beter aansluit op de behoefte en de vergrijzing en hiermee de doorstroming op de woonmarkt versnelt.
- Bewoners die verhuizen van een eengezinswoning (sociale huur) naar een appartement ondersteunen we bij deze verandering bijvoorbeeld met een tegemoetkoming in de huur of verhuiskosten.
- Voor woonwagenbewoners zorgen we voor uitbreiding van de standplaatsen.

- Woningplitsing kan bijdragen aan meer woningen. Dit maken we alleen mogelijk in die wijken waar voldoende grote huizen zijn (corporatie en particulier bezit) en het de leefbaarheid niet verslechtert. Kort gezegd: dit mag niet in de kwetsbare wijken, maar woningplitsing van grote villa's moet mogelijk zijn.
- We zorgen dat de mogelijkheden voor inwoning, hospitaverhuur en friends-concepten beter bekend zijn en benut kunnen worden door hier actiever over te communiceren.
- Bij woningtoewijzing gaat minimaal 25 procent van de woningen standaard naar Hilversummers. Bij de eerste toewijzing maken we afspraken over de aandachtsgroepen.

Slim en duurzaam richting de toekomst

PRO wil inzetten op het verder verduurzamen van woningen. Dit gaat zowel om het bezit van de corporaties als van particuliere eigenaren. Na verduurzaming van een huurwoning mag de huur iets stijgen, mits dat gecompenseerd wordt door lagere energielasten.

PRO zet in op:

- Circulair, modulair en natuurinclusief ontwikkelen en bouwen is voor ons de standaard. We sluiten daarbij aan op het Convenant Duurzaam Bouwen.
- Met de woningcorporaties maken we afspraken over de verduurzaming van hun bezit, dit leggen we vast in de prestatieafspraken.
- Schimmel in sociale huurwoningen mag niet langer voorkomen, ook hierover maken we afspraken met de verhuurders.

Erfgoed en welstand

Het nieuwe Hilversum heeft meer dan 1400 monumenten (gemeentelijke, provinciale en rijksmonumenten), al dan niet te vinden binnen de beschermde stads- en dorpsgezichten. Deze illustreren het rijke verleden van de nieuwe gemeente en zijn de moeite waard om te beschermen maar wel vanuit het perspectief van de noden van vandaag, zoals het kunnen voldoen aan hedendaagse eisen van verduurzaming.

PRO zet in op:

- Er komt een uitputtende lijst van bestaande monumenten.
- Voor het verduurzamen van monumenten kijken we niet alleen naar het behoud van de karakteristieke waarden, maar ook naar de praktische uitvoerbaarheid.
- We gaan toekomstgericht om met beschermd stads- of dorpsgezicht. Beschermen staat dan in het teken van behoud en leefbaarheid in deze tijd.
- Voor kleine aanpassingen zoals zonnepanelen, fietsoverkappingen of dakramen maken we standaarden voor de beschermde gebieden, zodat deze vergunningvrij of met een tijdelijke vergunning kunnen worden uitgevoerd.
- We moderniseren het welstandsbeleid en accepteren dat daar veranderingen bij horen.

ZEVEN DORPEN EN EEN STAD

Het nieuwe Hilversum bestaat uit zeven dorpen en één stad met verschillende buurten. In de Dorps CV's staat hoe daar gemeenschapszin en verenigingsleven bloeien. Feestelijke Jaarmarkten, Nederhorst on Ice of het dorpsleven in Ankeveen kennen in het stedelijke Hilversum geen tegenhanger. In Hilversum zijn daarentegen weer actieve wijken zoals Kerkelanden, De Meent en de wijk om de Gijsbrecht en is er het Filmtheater, de Vorstin en Beeld en Geluid.

PRO staat voor fijne en goed onderhouden buurten en dorpen waarin iedereen zich veilig en thuis voelt. Jong, oud, met koop- of huurhuis, samen in dezelfde buurt. Buurten waarin mensen elkaar groeten en naar elkaar omzien als dat nodig is. Buurten ook waarin je gezond blijft en veilig oud kunt worden.

Wij zijn voor een sterke samenleving waarin je niet langs, maar met elkaar leeft, naar elkaar omkijkt en leuke dingen doet. Wij vinden dat de gemeente moet zorgen voor een fijne inrichting, goede voorzieningen en ondersteuning van lokale initiatieven. Daarom hebben we deze actiepunten:

Gezonde, groene en veilige buurten

- Groen en gezondheid horen bij elkaar. Wanneer vinden we het groen genoeg? Als je uit je raam kijkt, zie je minstens drie volwassen bomen, de buitenlucht is voor minstens 30 procent bedekt met een bladerdak en binnen 300 meter van je huis is er een park of plantsoen. Planologen noemen dat de 3-30-300-regel. Hier werken we stap voor stap naartoe.
- Onveilige plekken brengen we in kaart en gaan we zo herinrichten dat die weer veilig voelen. Iedereen moet ook 's avonds met een veilig gevoel over straat kunnen.

- De gemeente moet in alle openbare ruimte goed en duurzaam onderhoud plegen. Daar trekken we voldoende geld voor uit. In wijken met een hoge bewoningsdichtheid vraagt dat extra aandacht, liefst in goede samenwerking met de ondernemers.
- Wij werken stapsgewijs toe naar emissievrij verkeer in Hilversum. We breiden het aantal laadpalen fiks uit. In samenspraak met de bewoners en ondernemers kijken we waar die het beste kunnen komen. Met buurt-aps kan daar slim gebruik van gemaakt worden.
- Rond het centrum staan sommige oudere wijken voor een groot deel vol met geparkeerde auto's. Gebruik van deelauto's kan een oplossing bieden.
- De gemeente zorgt voor een actueel hitteplan en concrete maatregelen voor kwetsbare inwoners.
- Houtstook in woonwijken kan gezondheidsschade bij de burens opleveren. We willen de zogenaamde 'stookwijzer' invoeren, waardoor stoken bij ongunstig weer zo nu en dan verboden is.

Ontmoetingsplekken in de buurt

- Het buurthuis speelt een centrale rol in de sociale cohesie van de wijk en biedt ruimte aan educatie, ontspanning en ontmoeting. We versterken bestaande buurthuizen in wijken waarin de cohesie minder sterk is.
- Cursussen lezen en schrijven starten we in het buurthuis. De drempel om te leren lezen moet zo laag mogelijk zijn.
- We vinden een goede beschikbaarheid van boeken en andere bieb-functies belangrijk voor alle inwoners in de hele gemeente. In de dorpen en wijken werken we met de bieb-bus om boeken en bieb-functies dichterbij te brengen.
- In wijken waarin veel nationaliteiten samenkomen zetten we extra in op activiteiten die verschillende mensen daadwerkelijk samenbrengen.

- Elke wijk en elk dorp zonder buurthuis moet kunnen beschikken over een 'buurtkamer': een plek waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten voor een bakje koffie, om ervaringen te delen en samen te kunnen zijn.
- PRO zet zich nadrukkelijk in voor meer voorzieningen in Oost, met in elk geval winkels, koffietentjes en restaurants.
- Wij zorgen ervoor dat elke wijk groene speeltuintjes en natuurlijke ontmoetingsplekken heeft. In alle dorpen en buurten zorgen we voor genoeg bankjes waar mensen even kunnen neerstrijken om uit te rusten of een praatje te maken. Ons motto: bomen, bankjes en babbelen.
- Dorpscoördinatoren en buurtregisseurs onderhouden al goed contact met de mensen in het dorp of de buurt en verbinden initiatieven met de juiste gemeenteloketten. Zij hebben een budget om buurtinitiatieven te ondersteunen. De dorps- en wijkaanpak zetten we voort en versterken we. We willen hierbij experimenteren met buurtbudgetten van en door de wijk.

Levensvatbare dorpen

- We willen dat de dorpen blijven leven. Met een fijne mix van leeftijden en activiteiten. Voor jongeren plannen we starterswoningen. Voor ouderen stimuleren we de bouw van doorstroomwoningen, zo nodig met zorg. Zo kunnen ze langer in hun vertrouwde omgeving blijven en ontstaat er steeds weer plek voor jonge gezinnen.
- Dorpen zullen blijven groeien, maar we willen wel het karakter behouden. Groeien proberen we te realiseren door 'straatjes erbij' en verdichting.
- Basisscholen krijgen daardoor meer kans om open te blijven. Ook een basisschool is van groot belang voor de gemeenschap.
- Een goede bereikbaarheid met het OV is onmisbaar voor de vitaliteit van de dorpen. We zetten ons beleid voort om ook in de dorpen gepast vervoer te blijven aanbieden.
- Levensvatbaar zijn dorpen waarin buurtwinkels en andere voorzieningen kunnen blijven bestaan. Doe je niets, dan gaat de levensvatbaarheid achteruit.

MEEDENKEN OVER DE INRICHTING VAN JE BUURT

PRO staat voor een veerkrachtige samenleving waarin bewoners directe invloed hebben op hun wijk of dorp. Betrokkenheid van bewoners bij hun omgeving wordt steeds belangrijker. Bewoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en andere partijen die wonen en werken in Hilversum denken mee en beslissen mee over wat zij belangrijk vinden. Dat is participatie. Door als gemeente samen met inwoners beleid te maken én uit te voeren, wordt de leefomgeving meer van ons samen. Samen problemen oplossen, samen bepalen wat belangrijk is. Het draait om de kracht van onderlinge verbinding, gemeenschapszin en solidariteit. Een veerkrachtige samenleving is in staat om grote veranderingen op te vangen en zich hieraan aan te passen.

Het meedenken over de inrichting van je buurt kan bij allerlei onderwerpen. De vorm die daar het beste bij past, hangt af van het doel en de context van de plannen en van de initiatiefnemer. PRO wil zorgen dat participatie ons samen vooruithelpt. We willen voorkomen dat het een middel wordt om goede plannen tegen te werken. Collectieve belangen zoals het oplossen van de woningnood of 'van het gas af' wegen voor ons zwaarder dan individuele bezwaren.

In Hilversum bestaan al veel mogelijkheden voor inwoners om actief te zijn in hun buurt of dorp en mee te denken bij de aanpak van problemen of om leuke projecten voor te stellen. Wij willen de zeggenschap van inwoners hierop als volgt vergroten.

Invloed van inwoners vergroten

- We werken aan een wijken- en dorpenbeleid waarin bewoners echt invloed kunnen hebben op de veranderingen in hun buurt, wijk of dorp.
- We experimenteren met wijk- en dorpsbudgetten die worden beheerd door bewoners en professionals samen.
- We experimenteren met het vergroten van zeggenschap in het beheer, zoals het onderhoud van het openbaar groen. In Ankeveen zijn hier al mooie ervaringen mee.
- We experimenteren met meer invloed van inwoners op het aanbod van kinder- en jongerenwerk in hun wijk of dorp.
- Bij woningbouw verwachten we van de ontwikkelaar dat die met de buurt in gesprek gaat over het plan, zodat omwonenden van een woningbouwproject kunnen meedenken over de keuzes van de projectontwikkelaar vanuit de insteek 'hoe wordt het plan beter' en niet van 'hoe houden we het tegen'.
- Niet óver ons maar mét ons. Vanuit dat idee betrekken we alle groepen in onze samenleving bij de onderwerpen die hen raken. Inclusie is voor ons vanzelfsprekend.
- PRO gaat zich actief inzetten om de betrokkenheid van jongeren bij de gemeente en de politiek te vergroten. Bij onderwerpen die voor jongeren belangrijk zijn betrekken we hen direct, bijvoorbeeld via de scholen en via het jongerenwerk. Ook voor algemene onderwerpen zoeken we actief hun kijk en inbreng.
- We continueren de Kindergemeenteraad die jaarlijks adviseert over verbetering van de leefomgeving voor kinderen. Vanaf zomer 2027 kunnen ook kinderen uit de dorpen zich hiervoor aanmelden; voor elk dorp reserveren we een plek.
- We staan pal voor de democratie en dus ook voor het demonstratierecht. De gemeente biedt aan iedereen ruimte en zo nodig bescherming om hiervan gebruik te maken. Intimidatie en geweld horen niet bij demonstreren.

EEN VEILIGE GEMEENTE

Een veilig Hilversum begint bij preventie, op allerlei vlakken. Wij moeten ervoor zorgen dat de fysieke omgeving veilig is ingericht voor alle inwoners. Je kunt veilig uitgaan en thuiskomen, (drugs)criminaliteit krijgt minder kans en digitale gegevens blijven veilig. De eerste basis van die veiligheid is de buurt waarin je woont en de overheid die hiervoor zorgt.

Aanpakken straatintimidatie, geweld en ondermijning

- PRO wil straatintimidatie en geweld streng aanpakken. Intimidatie van vrouwen en LHBTI+ personen, en geweld tegen deze groepen komen helaas nog vaak voor. We zetten, samen met onze BOA's, sterker in op het voorkomen hiervan en zorgen voor een veiligere openbare ruimte, bijvoorbeeld door betere verlichting in tunnels en op andere plekken.
- PRO wil dat er een betere opvang komt na aangifte van geweld tegen vrouwen, betere herkenning van tekenen van intiem geweld, betere daderregistratie en een betere signalering van verdachte ongelukken onder vrouwen. Samen met de politie en maatschappelijke partners zetten we alles op alles om femicide te voorkomen. We breiden de opvangcapaciteit voor vrouwen die slachtoffer zijn van huiselijk geweld uit.
- Veilig uitgaan heeft bij PRO hoge prioriteit. Denk hierbij aan het verbeteren van de veiligheid op straat en het tegengaan van deurdiscriminatie bij uitgaansgelegenheden. Door een geïntegreerde aanpak van politie, gemeente en de horecaondernemers willen wij de veiligheid verder vergroten.
- Jongeren die dreigen af te glijden naar criminaliteit signaleren we vroegtijdig en ondersteunen we met persoonlijke begeleiding, zodat problemen worden aangepakt voordat ze uitgroeien tot een strafbaar traject.
- PRO wil ondermijning structureel aanpakken. Gespecialiseerde professionals signaleren ondermijning tijdig en werken samen met de politie en het OM. We zetten extra in op effectieve training en bewustwording van betrokkenen. Het project 'Achilles' dat in Wijdmeren wordt uitgevoerd, is een mooi voorbeeldproject. Dat richt zich op plekken waar ondermijning en andere vormen van criminaliteit het makkelijkst kunnen ontstaan.
- In tien Nederlandse gemeenten verkopen coffeeshops enkel nog legaal gekweekte wiet. Zo dringen ze de criminaliteit achter deze handel terug. Als zich een nieuwe kans aandient onderzoeken we of het zinvol is dat Hilversum zich hierbij aansluit. Het aantal coffeeshops beperken we, door middel van vergunningen, tot maximaal zes.
- Bescherming van de digitale veiligheid wordt ook in onze gemeente steeds belangrijker. Net als de Vereniging van Nederlandse Gemeenten moet Hilversum zo snel mogelijk overstappen op leveranciers die de privacy en de veiligheid onverkort garanderen en die de data in Europa opslaan.

SOCIAAL

ZORG EN WELZIJN

We zetten ons in voor de gezondheid van alle inwoners van Hilversum. Gezondheid ontstaat niet in de spreekkamer, maar begint thuis, op school en in de buurt. Daarom investeren we in sociale verbondenheid, preventie en een gezonde leefomgeving. En als zorg of ondersteuning nodig is, moet die toegankelijk zijn voor de inwoners die dat het hardste nodig hebben.

Bij zorgvragen kijken we eerst naar samenwerking met en ondersteuning vanuit de directe omgeving (gezin, familie en het eigen netwerk). Waar dat nodig is staan we als gemeente garant voor goede zorg en ondersteuning. Die professionele zorg moet wijkgericht en toegankelijk zijn. PRO streeft naar effectieve samenwerking tussen verschillende disciplines op buurt-, wijk- en dorpsniveau, afgestemd op de mensen die het nodig hebben. Ook streven we naar samenwerking met professionals van andere domeinen, zoals onderwijs (in geval van jeugdhulp) of het veiligheidshuis (een samenwerking met politie, OM en zorgpartners).

PRO ziet dat de zorg voor grote uitdagingen staat. Veel jongeren kampen met mentale problemen, tegelijk is er nog nooit zoveel jeugdhulp geboden als nu. Er zijn lange wachtlijsten in de jeugdzorg. Ouderen willen langer thuis blijven wonen en zien de voorzieningen en hulp graag dicht bij huis. De hulp is niet voor iedereen even gemakkelijk toegankelijk en soms sterk versnipperd, en daardoor niet goed genoeg. We willen dit als volgt verbeteren.

Preventie

- We versterken het vaccinatiebeleid. De vaccinatiegraad in Nederland loopt terug, dat is ook zichtbaar in Hilversum. We zetten in op betere voorlichting en ruimte voor vragen. Daarbij werken we actief samen met vertrouwde mensen uit de diverse gemeenschappen.
- Het is makkelijker om voor gezonder eten te kiezen, wanneer er een gevarieerd aanbod van winkels en voorzieningen is. Veel leegstaande winkelpanden worden op dit moment gevuld met fastfoodlocaties. PRO gaat actief werken aan een brancheringsbeleid met een meer gevarieerd en gezond aanbod en minder fastfood.
- We leggen beperkingen op aan reclame-uitingen voor ongezonde keuzes middels opname daarvan in de APV.
- We gaan door met de uitvoering van het regionaal Preventie- en Handhavingsplan Gooi en Vechtstreek met maatregelen tegen roken, drinken, vaperen en drugsgebruik.
- We blijven actief deelnemen aan Gezond Gooi en werken samen met zorg- en welzijnspartners aan het verbeteren van de gezondheid van alle inwoners. Preventie wordt ook uitgewerkt in ontmoetingsplekken in de buurt (zie 2.2), gezonde jeugd (zie 5.4), een leven lang bewegen (zie 8.1) en voorrang voor fietsers (zie 12.1).

Simpele toegang

- PRO versterkt de wijk- en dorpsgerichte aanpak. We organiseren decentrale aanspreekpunten in de dorpen en wijken. Een aanspreekpunt is dan altijd nabij. We zetten in op verdere versterking van de wijkteams.
- Met een eenvoudige hulpvraag word je snel geholpen. Met een meervoudige hulpvraag krijg jij of je gezin één persoon toegewezen die je ondersteunt. Je mag nooit verdwalen in een wirwar van formulieren, loketten en hulpverleners!
- Bij een blijvende zorgvraag hoef je niet steeds opnieuw een WMO-indicatie aan te vragen. Alleen voor kortdurende hulp blijft de indicatie tijdelijk. Zo krijg je meer zekerheid.

- Activiteiten bieden we liefst in de eigen woonomgeving en deze kun je bezoeken zonder indicatie. Dit bestaat al op veel plekken. We kijken goed waar en waarmee we dit aanbod moeten uitbreiden.

Meer samenwerking en minder aanbieders

- Vooral gezinsondersteuners moeten vaste gezichten zijn. Mensen op wie je voor langere tijd kunt vertrouwen, die uitgaan van jouw verhaal en overzicht helpen krijgen in alle zaken die er spelen. Zij werken nauw samen met andere professionals en hebben ook een signalerende functie naar ondersteuning bij financiële problemen.
- We gaan door met de inzet van ervaringsdeskundigheid in het sociaal domein. Dat doen we door ervaringsdeskundigen te blijven scholen in de hulpverlenersrol, bijvoorbeeld op het gebied van armoedebeleid of huiselijk geweld. In de praktijk blijkt dit een grote meerwaarde in de uitvoering van beleid en communicatie met cliënten.
- We willen per wijk of dorp niet 12 maar het liefst één zorgaanbieder voor Jeugdzorg en WMO, met scherpere kwaliteitscriteria. Dat geeft zorgverleners meer rust in hun werk en een binding met de wijk waarin zij werken. Daarnaast beperkt het de verkeersbewegingen in wijken.
- We werken toe naar de invoering van een inkomensafhankelijke bijdrage bij de WMO, vooruitlopend op de aankomende wetswijziging.

Gezonde jeugd

- We blijven zorgen dat jeugdzorg goed aansluit bij wat jongeren nodig hebben, met algemene voorzieningen waar het kan en maatwerk voor complexe problematiek. Laagdrempelige jeugdzorg blijft onderdeel van buurt- en wijkzorg, we bouwen dat verder uit. De wachttijden voor de jeugdzorg als geheel moeten omlaag.
- We laten 18-jarigen uit de intensieve jeugdhulp niet tussen wal en schip vallen! We verbeteren de overstap naar zelfstandig wonen wanneer zij 18 worden. Ruim voor die overgang moet de gemeente onderzoeken welke WMO-ondersteuning daarbij nodig is.
- Preventie is de sleutel tot succes. Daarom werken we met (buurt)sportcoaches om kinderen vanaf 2 jaar meer te laten bewegen en breiden we urban sports voor jongeren uit. We accepteren niet langer de vanzelfsprekendheid dat meiden stoppen met sporten als zij puber worden, maar zorgen voor een veilige sport en beweegomgeving.
- Voor een gezonde jeugd zijn ook genoeg ontmoetingsplaatsen voor jongeren nodig. PRO zorgt voor voldoende plekken waar jongeren elkaar in de openbare ruimte kunnen ontmoeten en samen kunnen bewegen. Dit doen we met jongeren over jongeren, en met de buurt.

Extra aandacht voor kwetsbare mensen

- Voor mensen die moeite hebben met zelfstandig wonen in een reguliere woonwijk, zorgen we samen met de GGZ voor een passende woonplek. Om dat te realiseren onderzoeken we mogelijkheden voor nieuwe locaties zoals Keerpunt Zuid. Zo wonen zij op een plek die beter past, voorkomen we burenoverlast en zorgen we voor een prettige leefomgeving voor alle Hilversummers.
- Mensen die dakloos zijn helpen we volgens het principe van Housing First. Eerst een thuis, daarna de ruimte om hun leven weer op te bouwen.
- Mensen met verward gedrag verdienen snel de juiste hulp. De politie krijgt vaak de eerste melding, maar moet direct kunnen doorschakelen naar gespecialiseerde professionals. Vooruitlopend op landelijke regelgeving melden wij ons aan om pilots uit te voeren om de samenwerking tussen OM, politie en zorg te verbeteren.
- PRO zet zich in voor het continueren van de Sociale Tandarts. Dit initiatief organiseert tandartsdagen waar inwoners die last hebben van hun gebit, maar geen geld om naar de tandarts te gaan, geholpen worden door de deelnemende Sociale Tandartsen.

Levensbestendige buurt

- Wij omarmen de woon-zorgvisie van Hilversum en Wijdmeren. Belangrijke uitgangspunten zijn leefbare buurten, met ruimte voor ontmoeting. Specifiek voor ouderen zoeken we ruimte voor nieuwe, gelijkvloerse woningen in de buurt van voorzieningen als winkels, een gezondheidscentrum en ontmoetingsplekken (op max. 500 meter afstand). Zo kan iedereen zelfstandig wonen in een prettige omgeving. We willen meer van dit type ouderenvriendelijke buurten creëren, zoals nu in Hilversum Noord en in de Meent.

WERK, INKOMEN EN SOLIDARITEIT

Werk is voor veel mensen een belangrijk en zinvol onderdeel van hun leven en hun belangrijkste bron van inkomen. Werk biedt mensen sociale contacten, zelfwaardering en structuur. Ook andere vormen van dagbesteding, zoals vrijwilligerswerk, spelen een belangrijke rol in het leven van onze inwoners. Gelukkig vinden veel mensen werk of een dagbesteding die bij hen past. Voor wie dat moeilijk is, willen wij de mogelijkheden vergroten.

In het leven kan het soms tegenzitten door ziekte of andere vervelende omstandigheden waardoor betaald werk wegvalt. We streven naar een gezonde balans om mensen aan het werk te houden of naar ander werk te begeleiden. Als betaald werk niet (meer) tot de mogelijkheden behoort vindt PRO dat wij als samenleving solidair moeten zijn.

Inclusieve arbeidsmarkt

- We bieden meer en diversere trajecten aan voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Deze groep vormt relatief een steeds groter deel binnen de Participatiewet. Van arbeidsmatige dagbesteding (WMO) tot basisbanen en beschut werk: niemand hoort gedwongen 'op de bank te zitten'.
- De stijgende instroom van jongeren in de Participatiewet baart zorgen. We versterken de samenwerking met scholen en zetten extra middelen in voor de begeleiding van deze jongeren.
- De 'nieuwe Tomingroep' moet in belangrijke mate in deze trajecten gaan voorzien. De gemeenten Gooise Meren en Hilversum vormen daartoe samen een nieuw sociaal ontwikkelbedrijf. Binnen dit bedrijf wordt alle gemeentelijke dienstverlening rond werk en re-integratie gebundeld.

- PRO ondersteunt de opening van een Regionaal Werk Centrum in de nieuwe bibliotheek van Hilversum. Als gemeente spelen wij een leidende rol in het Regionaal Beraad (samenwerking met andere regio-gemeenten, UWV en sociale partners) en zo helpen wij goed richting te geven aan het arbeidsmarktbeleid van de regio.
- We gaan door met de inzet van ervaringsdeskundigheid in het sociaal domein. Dat doen we door ervaringsdeskundigen te scholen in de hulpverlenersrol, bijvoorbeeld op het gebied van armoedebelief of huise-lijk geweld.
- Huishoudens in complexe situaties (de zogenaamde multi-problematiek) hebben één contactpersoon op het Sociaal Plein.
- Wij volgen het landelijke beleid 'asielzoekers aan het werk', ook al tijdens hun procedure. Dat helpt enorm bij hun integratie in de samenleving. Daarbij schenken we extra aandacht aan vrouwelijke statushouders, en helpen hen actief mee te kunnen werken in de samenleving.

Solidariteit met mensen met minder geld

- We houden de inkomensgrens voor minimaregelingen op 130 procent van de bijstandsnorm.
- Ook gaan we door met het versimpelen van regelingen voor mensen met weinig geld (minder criteria en bewijsstukken) en het automatisch (dus zonder aanvraag) toekennen van regelingen bij inwoners die al bekend zijn bij de gemeente. PRO wil dat het bereik van regelingen voor deze mensen toeneemt. Regelingen actief bekend maken via werkgevers en bedrijfsnetwerken kan hieraan bijdragen
- Alle minimaregelingen worden jaarlijks (minimaal) verhoogd met het inflatiepercentage.

- We willen dat elk kind opgroeit met gelijke kansen. De gemeente ondersteunt kinderen en jongeren uit gezinnen met een laag inkomen met het Kindpakket, met financiële steun op maat (zoals vergoeding voor een sporttenue, fiets of laptop), en via intensieve samenwerking met Stichting Leergeld en Jeugdfonds Sport en Cultuur.
- We blijven inzetten op schuldpreventie. Ook nazorg na een schuldentraject is hier onderdeel van. Steeds meer partners sluiten zich aan bij de zogenaamde 'vroeg-signalering'. PRO wil meer signalen actief opvolgen en huishoudens met schulden ondersteunen. Daarom breiden we het team vroeg-signalering en het aantal budgetcoaches uit.
- PRO wil dat er in alle gemeentelijke gebouwen en scholen gratis menstruatieproducten aanwezig zijn.
- Hilversum onderzoekt of de aanpak 'Maatschappelijk Meedoen Budget' zoals die nu bijvoorbeeld al in Wageningen bestaat ook in Hilversum ingevoerd kan worden. Daarbij wordt de bijstandsuitkering aangevuld afhankelijk van de persoonlijke situatie, bijvoorbeeld met een activiteitenbudget. Bonnetjes inleveren hoeft niet (meer). We gaan uit van vertrouwen. Dit geeft rust en duidelijkheid aan de betrokken personen.

ONDERWIJS

Iedereen heeft talent. Waar de een heel muzikaal is, is de ander vooral heel handig, zeer sociaal of bijzonder analytisch. We hebben alle talenten in Hilversum nodig en willen een gemeente waarin iedereen deze zo goed mogelijk kan ontwikkelen, los van de vraag met hoeveel vinkjes het leven begon. Ons uitgangspunt is daarbij dat de gemeente vooral de kinderen en jongeren met minder mogelijkheden ondersteunt. Wij willen “ongelijk investeren om gelijke kansen te creëren”.

Kansengelijkheid versterken

- Elk kind tussen 2 en 4 jaar kan ten minste zestien uur per week naar voorschoolse educatie in de eigen buurt. Als een kind 2 jaar wordt, wordt dit in samenwerking met het consultatie-bureau pro-actief aan de ouders aangeboden. We bevorderen de kansengelijkheid door met name extra te investeren in voor- en voerschoolse educatie voor kinderen in sociaal zwakke buurten.
- In buurten waar veel kinderen met een achterstand wonen, stimuleren we de vorming van ‘Integrale Kind Centra’ (IKC). Het consultatiebureau, kinderopvang, voorschool, jeugdzorg en het basisonderwijs zijn hierbij zeer welkomte samenwerkingspartners.
- We zorgen ervoor dat peuterspeelzalen en kinderopvang in buurten waar kinderen lager dan gemiddeld presteren, meer middelen inzetten om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren.
- We zien op alle niveaus graag gemengde scholen. Alleen zo kun je werkelijk opgroeien voor de samenleving van morgen. Procedures die segregatie in de hand werken passen we aan. We handhaven op de aanmelddatum voor de basisschool vanaf 3 jaar oud. We maken een centraal aanmeldpunt op gemeentelijk niveau.

- We zien toe op heldere communicatie over de vrijwillige ouderbijdrage. Deze bijdrage moet altijd vrijwillig zijn en mag geen selectiemiddel worden. Daarom beperken we de maximale hoogte hiervan tot 50 euro per leerling per jaar. De ouderbijdrage is onderdeel van het Kindpakket.
- Basisscholen die een ouderbijdrage vragen die hoger is dan 50 euro per leerling per jaar komen niet langer in aanmerking voor subsidies uit de Hilversumse Educatieve Agenda.
- We stimuleren de scholen tot het creëren van de verlengde schooldag waarin leerlingen talenten ontwikkelen, sporten of ervaring opdoen met cultuur, natuur en klimaat. Kinderen krijgen daar een gezonde schoollunch.
- Niet elk gezin kan huiswerkbegeleiding betalen. PRO wil initiatieven ondersteunen die werken aan kosteloze huiswerkbegeleiding.

Beter onderwijs

- PRO ondersteunt initiatieven die de verslavende werking van de smartphone helpen tegen-gaan, met name bij jongeren. We ondersteunen scholen die leerlingen helpen om minder afhankelijk van smartphones te raken, het beleid ‘thuis of in de kluis’ en initiatieven rond smartphone-vrij opvoeden. Het ideaal is dat de smartphone het leven niet beheerst.
- We willen meer aandacht voor jongeren die hun opleiding (dreigen te) verlaten zonder startkwalificatie. De mentor of zorgcoördinator biedt bij frequent verzuim eerder begeleiding. Leerplichtambtenaren gaan eerder in gesprek met leerlingen die dreigen uit te vallen.
- We gaan er alles aan doen om weer een bredere HBO in Hilversum te krijgen. Een HBO Media, journalistiek en ICT past uitstekend bij de mogelijkheden van Hilversum. We benaderen de Hogeschool van Amsterdam en de Hogeschool Utrecht om een dependance op het Mediapark in te richten.

- We blijven investeren in nieuwkomersonderwijs voor kinderen die niet in Nederland geboren zijn. We laten kinderen daarna zo snel mogelijk doorstromen naar regulier onderwijs in de eigen buurt.
- We hebben een groeiende gemeenschap van expats. Ook aan hen vragen we om mee te doen, in te burgeren en de taal te leren. Werkgevers moeten dat faciliteren.

Effectieve schoolgebouwen en omgeving

- De gemeente is verantwoordelijk voor het bouwen en onderhouden van schoolgebouwen. Een gezond binnenklimaat is de basis. Wij willen meer controle op de uitgaven aan de schoolgebouwen en gaan op zoek naar een werkbare oplossing. Met de schoolbesturen bepalen we of 'doordecentraliseren' van schoolgebouwen naar de schoolbesturen daarin helpt. Zo zorgen we samen voor mooie scholen en houdbare financiën.
- We streven naar scholen met groene schoolpleinen die uitnodigen tot sporten, spelen en ontdekken. Buiten schooltijd zijn de pleinen toegankelijk voor de buurt.
- PRO maakt zich hard om de gymzaal bij basisschool Villa Vrolijk zo snel mogelijk in gebruik te hebben, zodat de leerlingen, ouders en docenten geen onnodige (onderwijs)tijd meer kwijt zijn om van Anna's Hoeve naar de Lieberg te lopen.
- De omgeving van elke school zou tot gezond gedrag moeten uitnodigen. We sluiten aan bij de landelijke City Deal Gezonde en Duurzame Voedselomgeving. Onze ambitie is dat de schoolomgeving in 2030 gezond en duurzaam is.
- We streven naar het behoud van scholen in elk dorp. Dat doen we door te zorgen voor woningen voor jonge gezinnen, en door bij dreigende sluiting van een lokale school als gemeente met het schoolbestuur na te denken over mogelijkheden om de school te behouden.
- Hilversum heeft veel monumentale schoolgebouwen. Het zijn prachtige gebouwen, maar erg duur voor hun functie als schoolgebouw. Een aantal hiervan willen wij herbestemmen naar wonen, met behoud van de monumentale status. Voor de leerlingen bouwen we dan moderne scholen die wel voldoen aan moderne onderwijsconcepten en duurzaamheidseisen.

SPORT, KUNST EN CULTUUR

Sport, kunst en cultuur zijn van enorm belang voor een goede kwaliteit van leven. Wij hebben grote ambities om de voorzieningen voor sport, kunst en cultuur in onze gemeente te verbeteren, zodat deze meer op het niveau komen van dat van vergelijkbare gemeenten. We willen er ook voor zorgen dat de ondersteuning in sport, kunst en cultuur zo snel mogelijk geharmoniseerd wordt voor de hele gemeente.

In de afgelopen periode is het Filmtheater uitgebreid en wordt er hard gewerkt aan de nieuwe, centrale locatie van de bibliotheek. Ook komt er een ambitieus nieuw multifunctioneel sportcomplex bij het Arena Sportpark. Poppodium de Vorstin en Filmtheater Hilversum zijn de culturele parels van de gemeente.

De sportlocaties van Hilversum vervullen een cruciale functie bij het stimuleren van sport-activiteiten voor al onze inwoners: sportpark Anna's Hoeve, sportpark Berestein, sportpark Corverskuil, sportpark Crailoo, sportpark Loosdrecht, sportpark Arena en de velden van de voetbalverenigingen Wasmeer, Nederhorst den Berg en Ankeveen. Daarnaast hebben we diverse sporthallen en gymzalen. Voor PRO is het een prioriteit dat er voldoende sportlocaties zijn, én dat die van goed niveau zijn. Daarbij houden we rekening met de belasting van de velden door de sporters, zeker daar waar de sportvoorziening ook een buurtvoorziening is.

Een leven lang bewegen

- PRO zorgt ervoor dat de sportaccommodaties van Hilversum op goed niveau blijven. Ook denken we na over slimme instrumenten om clubs te ondersteunen die grote investeringen aan die accommodaties willen doen (zoals nieuwe clubhuizen of kledaccommodaties).
- Om sportdeelname te faciliteren dienen de tarieven voor het huren van een gymzaal of sporthal acceptabel en betaalbaar te zijn.
- We maken maximaal gebruik van buurt-sportcoaches om zo veel mogelijk mensen in beweging te krijgen. Zij zijn ook dé verbinding met de sportclubs en kunnen helpen een abonnement e.d. te betalen. Gebrek aan geld mag nooit een reden zijn om niet te sporten.
- Het sportbeleid richten we speciaal op de jeugd. Te veel kinderen stoppen rond hun twaalfde met bewegen. Vaak gaan ze dan ongezond eten en veel naar hun scherm(en) kijken. Juist hen dagen we uit om te bewegen en nieuwe sporten te leren kennen.
- We behouden de regeling waarin kinderen uit groep 7, die nog geen zwemdiploma hebben, indien nodig zwemles vergoed kunnen krijgen. We gaan onderzoeken hoe we het zwemonderwijs kunnen uitbreiden voor mensen die nog niet goed genoeg kunnen zwemmen.
- De buurtsportcoaches richten zich ook op ouderen, met activiteiten als valpreventie, wandelen en fietsen. Juist voor ouderen is blijven bewegen essentieel voor lijf en hoofd.
- De gemeente onderzoekt de mogelijkheden voor een sportbedrijf. In dit gemeentelijke bedrijf brengen we zo veel mogelijk gemeentelijke activiteiten, faciliteiten, beheer, verhuur en personeel rondom sport en beweging onder. Daarmee ontstaat er één duidelijk aanspreekpunt voor alles over sport voor particulieren, sportverenigingen en bedrijven. Op termijn kunnen andere regiegemeenten zich bij het sportbedrijf aansluiten.

- PRO wil dat de gemeente actief meewerkt aan het organiseren van sportevenementen als de City Run en een Hilversum Marathon.

Meer aandacht voor kunst en cultuur

PRO streeft naar een levendig cultureel aanbod met uiteenlopende culturele instellingen. In vergelijking met steden van gelijke omvang geeft Hilversum weinig uit aan cultuur. Dat budget willen we verhogen ten behoeve van een goed en modern aanbod van onze culturele instellingen.

PRO zet in op:

- PRO wil een sterkere focus in ons Kunst en Cultuurbeleid. Daarvoor werken we actief samen met omliggende gemeenten. Samen zorgen we ervoor dat we niet concurreren, maar juist van elkaars aanbod profiteren.
- PRO wil de subsidies en regelingen rond cultuur in de nieuwe gemeente harmoniseren, zodat ook de kleine theaters in de dorpen (zoals de Dillewijn in Ankeveen en het Lichtbaken in Loosdrecht) voor subsidie in aanmerking komen.
- PRO wil het Kasteel-Museum Sypesteyn in Loosdrecht ondersteunen in haar plannen tot professionalisering van de organisatie, modernisering van de exposities, behoud van de prachtige tuin en mogelijke uitbreiding van het gebouw.
- In de culturele sector is betaling van personeel vaak de sluitpost op de begroting. De gemeente gaat er bij subsidieaanvragen van uit dat Fair Pay wordt toegepast.
- PRO wil blijven investeren in de laagdrempeligheid en de vele activiteiten van onze bibliotheken met o.a. het Informatiepunt Digitale Overheid, cursusaanbod voor jong en oud en leesactiviteiten voor diverse doelgroepen, waaronder nieuwkomers.
- We zetten in op verdere uitbreiding van de bibliotheken op basisscholen. Dat is de beste manier om alle kinderen aan het lezen te krijgen.
- Wij zetten ons in voor het behoud van de bibliotheek van Loosdrecht. We bekijken hoe we die door samenwerking met de bibliotheek van Hilversum sterker kunnen maken.
- Kunst en cultuur hebben een bewezen waarde in het onderwijs. Cultuureducatie vergroot de kanselijkheid en versterkt de samenleving. De gemeente gaat nauwer samenwerken met Proloog (onafhankelijk coördinatiepunt cultuureducatie) en school(besturen) harder aansporen om cultuureducatie nadrukkelijker onder de aandacht te brengen.
- PRO zet in op voldoende atelierruimte en laagdrempelige kunst en cultuur in de wijk, als broedplaatsen en amateurkunst. We stimuleren ook de straatkunst, culturele projecten en evenementen en streven ernaar dat die overal in de gemeente zichtbaar zijn.

HILVERSUM VOOR IEDEREEN

Iedereen hoort erbij. Iedereen is anders. Iedereen is van waarde. Iedereen heeft talenten. Iedereen verdient gelijke kansen. Artikel 1 van de Grondwet zegt dat iedereen gelijk behandeld moet worden en dat discriminatie niet is toegestaan. De praktijk is vaak anders. Daarom moeten we hier dagelijks aandacht aan blijven geven. Achterstelling, discriminatie, racisme en uitsluiting blijven een bedreiging voor het welzijn en geluk van mensen, voor een gezonde democratie en voor de veerkrachtige samenleving die we willen zijn.

Onze partij heeft zich in de Raad hard gemaakt voor het thema inclusie. Mede daarvoor is in april 2026 door de Hilversumse raad de nota 'Hilversum voor iedereen' aangenomen. Die beschrijft de visie en aandachtspunten op het gebied van inclusie en het terugdringen van discriminatie voor de periode 2027-2030. Inclusie betekent: iedereen hoort erbij, maar dan ook écht iedereen!

PRO staat voor een betrouwbare en inclusieve gemeente

- PRO Hilversum gaat werken aan een meer proactieve, goed bereikbare en betrouwbare gemeentelijke overheid, die kwalitatief goede diensten verleent en zorgt voor tijdige, zorgvuldige en adequate communicatie met alle inwoners.
- De gemeente gebruikt taal die iedereen kan begrijpen.
- Digitale dienstverlening maken we zo gemakkelijk mogelijk. Wie dat liever wil kan altijd bellen of langskomen bij een balie van de gemeente.
- We verbeteren de toegankelijkheid van alle gemeentelijke gebouwen. Hierin is ook nu nog een grote slag te maken. Op de website 'Melding doen' voegen we meldingen over slechte toegankelijkheid toe (te smal trottoir, ontoegankelijke ingang, kapotte lift

in gemeentegebouwen).

- De gemeente benadert elke bewoner vanuit vertrouwen en met aandacht voor de menselijke maat. Iemands persoonlijke situatie mag nooit uit het oog worden verloren.
- De gemeente spant zich in om met alle geloofsgemeenschappen een goede relatie te onderhouden en waar vertrouwen verloren is dit weer op te bouwen. Institutioneel racisme pakken we aan. We hebben ons hiervoor aangesloten bij de Discriminatie-toets Publieke Dienstverlening.
- Toegankelijkheid en gelijke kansen vragen voortdurend aandacht, daarom investeren wij hier extra in. Wij vergroten het budget voor lokaal inclusiebeleid. PRO streeft ernaar dat het Meldpunt Discriminatie Gooi en Vechtstreek voldoende gesubsidieerd wordt om haar wettelijke taken naar behoren te kunnen uitvoeren.
- Wij werken samen met politie en justitie om etnisch profileren tegen te gaan. Medewerkers van deze diensten krijgen training in antiracisme en vooroordeel-bewustzijn.
- Gemeentelijke subsidies en samenwerkingen krijgen een toets op inclusiviteit. Het niet voldoen hieraan kan gevolgen hebben voor de subsidietoekenning.
- De gemeente Hilversum continueert het programma Vroege Start waarmee statushouders al vroeg, tijdens hun verblijf op het AZC (vóór de daadwerkelijke huisvesting), kunnen starten met taallessen. Hierbij worden zij begeleid door sleutelfiguren om de wachttijd zinvol in te vullen.
- We zorgen dat er voldoende (informeel) taalaanbod is voor statushouders en andere inburgeraars. Wachtlijsten voor Nederlandse taallessen vinden wij onacceptabel.
- We intensiveren de begeleiding van de bureaus van statushouders en breiden het welkomstprogramma voor statushouders verder uit.
- We bieden meer trajecten voor inburger-

raars waarin werk en taalonderwijs worden gecombineerd. Werk en het werken aan taalbeheersing kunnen prima samengaan. Dit wordt een belangrijke taak voor het nieuwe sociaal ontwikkelbedrijf.

- De gemeente Hilversum doet mee aan de landelijke en internationale dagen om tolerantie, inclusiviteit en diversiteit te bevorderen, zoals Internationale Vrouwendag, Internationale Dag van de Mensenrechten, Orange the World, Coming-Outdag en Ketikoti.
- We ondersteunen groepen die zichzelf organiseren. De gemeente onderhoudt nauw contact met zelforganisaties en vertegenwoordigers van religieuze en culturele groeperingen om elkaar te leren kennen, op de hoogte te blijven van wat er speelt binnen gemeenschappen en bij te dragen aan cohesie. We willen samenwerken met verbindende clubs in de gemeente.
- Jonge mensen zijn relatief kwetsbaar voor influencers (waaronder 'manosfeer'). We onderzoeken met spoed welke opties de gemeente heeft om tegenwicht te geven tegen deze ontwikkeling en maken hierover uitvoeringsafspraken met relevante partners.

GROEN

DUURZAAMHEID EN ENERGIE

Klimaatverandering is een groot en sluimerend probleem dat zich langzaam, soms onzichtbaar, soms juist heel zichtbaar, ontwikkelt. PRO erkent dit probleem volledig en zet zich 100% in om als gemeente zo duurzaam mogelijk te zijn en onze gemeente gereed te maken voor de effecten van klimaatverandering (klimaatadaptatie). PRO werkt toe naar een duurzame gemeente voor alle inwoners, die zo ingericht is dat je er prettig kunt wonen, werken en leven, zonder dat dit ten koste gaat van toekomstige generaties. Daarom werken we aan een energie- en klimaatneutraal Hilversum, duurzame mobiliteit, slim waterbeheer en een steeds meer circulaire economie.

Onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen brengt ons telkens weer in problemen. Zonne- en windenergie, aardwarmte en waterwarmte zijn duurzame alternatieven. Dit geldt voor al onze inwoners. Inwoners met een kleine beurs willen we actief ondersteunen in de isolatie van hun woningen en de opwekking van met name zonne-energie. Onderstaande actiepunten leveren daar een bijdrage aan.

Duurzame woningen

- PRO wil dat alle inwoners hun woning kunnen isoleren. Dat is goed voor het klimaat, voor het wooncomfort en leefgenot van bewoners en voor hun portemonnee. Om woningisolatie te stimuleren werkt de gemeente samen met energievoerders en het regionale Energie Diensten Bedrijf (EDB).
- Om inwoners te stimuleren bij het verduurzamen van hun woning worden ze buurt voor buurt en straat voor straat benaderd. In Hilversum hebben we al een succesvolle wijkbenadering ontwikkeld, die start met een gratis warmtescan van de woning. Daarna worden verduurzamingsmaatregelen voorgesteld die deels worden gesubsidieerd en gezamenlijk worden ingekocht via

het EDB. Deze wijkaanpak willen wij voortzetten en uitbreiden, ook in Loosdrecht, Kortenhoef, Nederhorst den Berg, Ankeveen en 's-Graveland.

- Het aanpakken van duurzaamheid gaat hand in hand met het aanpakken van armoede. Voor inkomens tot 130 procent van het sociaal minimum heeft Hilversum een eigen energiearmoede-aanpak. Naast een energiekusser die eenvoudige isolatiemaatregelen uitvoert is gratis advies mogelijk over verdergaande maatregelen, van dubbel glas tot gevelisolatie. Het hele proces wordt van start tot uitvoering begeleid. Voor deze doelgroep zijn en blijven extra subsidies beschikbaar zodat verduurzaming ook zonder eigen (spaar)geld mogelijk is. Deze aanpak breiden we uit naar de dorpen.
- De vergoeding voor energiezuinige huishoudelijke apparaten voor mensen met weinig geld blijft beschikbaar. PRO wil dat deze vergoeding ook beschikbaar komt voor inwoners die nog geen witgoed bezitten, bijvoorbeeld een inwoner die vanuit begeleid wonen doorstroomt naar een eigen woning.
- De status van monumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten is soms zo zwaarwegend dat er vanwege schoonheidsregels nauwelijks verduurzaming mogelijk is. PRO wil de monumentale regels zorgvuldig aanpassen om dit toch mogelijk te maken, zodat monumenten beschermd blijven, maar bijvoorbeeld zonnepanelen op het dak of extra isolatie toch kunnen.
- De nieuwe gemeenteraad stelt medio 2027 het Warmteprogramma vast. Dit vormt het spoorboekje van hoe binnen de gemeente in 25 jaar buurt voor buurt van het aardgas af gaat.
- Verenigingen van Eigenaren lopen bij verduurzaming tegen tal van problemen aan. Het Energie Diensten Bedrijf (EDB) heeft een specifieke aanpak ontwikkeld om hen te helpen. Deze gaan we breed toepassen om zo veel mogelijk huizen van verenigingen te laten verduurzamen.

- PRO zet in op zogenaamde 'soorten management plannen'. Als gemeente maken wij plannen om populaties van beschermde diersoorten gemeente breed actief te beschermen. Zo zorgen we ervoor dat individuele woningbezitters en VvE's geen onderzoek meer hoeven doen naar beschermde diersoorten.
- Wij zijn voor actieve handhaving op erkende energiebesparende maatregelen, inclusief advies en ondersteuning voor ondernemers bij de uitvoering ervan. We gaan zo snel mogelijk uitzoeken hoe die we die handhaving vorm kunnen geven.

Duurzame bedrijven

- PRO ondersteunt ook ondernemers en bedrijven bij hun verduurzaming. Netcongestie en de stop op nieuwe grootverbruikersaansluitingen maken dit extra urgent: door in collectieven hun stroomopwek- en -gebruik te delen en op elkaar af te stemmen, kunnen bedrijven gezamenlijk de noodzakelijke 'elektriciteitsruimte' organiseren.
- Hiertoe wordt de Greendeal van de gemeente met de ondernemers in zuidwest Hilversum en hun energiecoöperatie voortgezet. Op basis van de ervaringen die hier worden opgedaan, wordt deze aanpak uitgebreid naar andere bedrijventerreinen.
- Indien daar animo voor is, worden ook met andere bedrijventerreinen en -verenigingen Greendeals gesloten om hen collectief te ondersteunen met verduurzaming.
- De gemeente moet het goede voorbeeld geven door ambitieuze verduurzaming van de eigen bedrijfsvoering en het eigen vastgoed. De eigen inkoop- en aanbestedingskracht wordt, bij voorkeur regionaal en in MRA-verband, ingezet om verduurzaming van de markt te stimuleren.
- De gemeente benut haar inkoop van elektriciteit, bij voorkeur in gezamenlijkheid met de regiogemeenten (bijvoorbeeld in een gezamenlijke energiegemeenschap), om lokale opwekprojecten mogelijk te maken. Een voorbeeld hiervan is de zonneweide bij Vliegveld Hilversum

Elektriciteit

- Het elektriciteitsnet is vol en we genereren te weinig elektriciteit om onszelf te voorzien. Volgens de Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid moet de Regio Gooi en Vechtstreek in 2030 2,7 terawattuur aan nieuwe energie opwekken, grotendeels met zonnepanelen op grote daken. We intensiveren onze inzet om die doelstelling in 2030 te halen en om ervoor te zorgen dat woningen en bedrijven voldoende elektriciteit kunnen krijgen.
- Inpassing van de extra energie-infrastructuur is lastig en complex. Toch hebben we een nieuw hoogspanningsstation nodig, met mogelijke impact op de directe omgeving. PRO neemt hier haar verantwoordelijkheid: om netcongestie op te lossen en onze gemeente te verduurzamen en onafhankelijk te maken van gas, is grootschalige uitbreiding van de energie-infrastructuur noodzakelijk.
- Om in de toekomst te voorzien in ons eigen energiegebruik, moeten we beslissingen nemen over alternatieve energiebronnen. PRO is voor zonneweides en windenergie. Wij gaan alle mogelijk geschikte plaatsen identificeren en zo snel mogelijk projecten opstarten.
- Bij projecten voor collectieve energieopwekking (met name wind en zon), stimuleert PRO het opzetten van energiegemeenschappen, die in collectief eigendom lokaal energie opwekken.
- Een kleine kerncentrale in Hilversum is voor PRO niet bespreekbaar.
- Vanwege de netcongestie en ons stijgende elektriciteitsverbruik moet Liander de komende jaren honderden transformatorhuisjes bijplaatsen. Wij maken afspraken met Liander over zorgvuldige communicatie met omwonenden. Waar mogelijk kunnen inwoners meedenken over kleur, uitvoering en inpassing (bijvoorbeeld extra groen). De gemeente stelt hier extra budget voor beschikbaar.

Warmte

- We weten allemaal dat er in de toekomst geen gas meer zal zijn. Onze huizen en bedrijven moeten dus van het gas af. In Hilversum zijn daarvoor twee realistische mogelijkheden: met een individuele warmtepomp of via aansluiting op een Zeer Lage Temperatuur-warmtenet dat gebruikmaakt van warmte uit de bodem of uit water, zoals van een sloot, plas of afvalwaterzuivering.
- Het Warmteprogramma helpt elke woningbezitter te bepalen welke van de twee mogelijkheden voor hem of haar geldt. PRO neemt de volgende maatregelen om hen te helpen:
- In buurten waar individuele warmtepompen de enige weg zijn naar aardgasvrij ondersteunt de gemeente inwoners met de wijkaanpak. Waar een warmtenet de aangegeven route is, neemt de gemeente hierin het initiatief. Ook (panden van) woningcorporaties nemen we hierin mee.
- Bestaande initiatieven voor warmtenetten in de Hilversumse Meent, rond de afvalwaterzuiveringen in Hilversum Oost en Blijkpolder (Nederhorst den Berg) en in Kortenhoef-Noord (oppervlaktewater) proberen we te versnellen.
- Bij gebiedsontwikkelingen zetten we in op collectieve warmtesystemen. Als dat nodig is, neemt de gemeente hiertoe zelf het initiatief (risicodragend), zoals bij de gebiedsontwikkeling van het Hilversumse Stationsgebied.
- Bij alle collectieve warmteprojecten letten we op de betaalbaarheid voor inwoners. Dit kan tot gevolg hebben dat vrijblijvendheid en vrije individuele keuzes soms minder leidend kunnen zijn en we zelfs over gedwongen afsluiting van het gas moeten nadenken. Hoe meer mensen overstappen op een warmtenet, hoe lager de kosten per gebruiker. Volledig vrije individuele keuzes maken de energietransitie onbetaalbaar, voor de samenleving als geheel en voor elk individueel huishouden.

- Via het Integraal Huisvestingsplan voor de ver- en nieuwbouw van scholen helpt de gemeente scholen financieel om via warmte-koude-opslag, zonnepanelen en batterijopslag ondanks de netcongestie toch te kunnen voorzien in hun energiebehoefte.

Genoeg en veilig drinkwater

- PRO ondersteunt de plannen om voldoende drinkwater voor al onze inwoners te garanderen. Het waterschap AGV levert ons schoon (drink)water, maar de capaciteit staat onder druk. Wij ondersteunen maatregelen om het water zorgvuldig en zuinig te gebruiken, zoals het gebruik van regenwater voor wc's en tuinbesproeiing.

Zuinig omgaan met grondstoffen

- PRO wil een circulaire economie die zuinig omspringt met grondstoffen en zo veel mogelijk in kringlopen werkt. Denk aan Repair Cafe's, kringloopwinkels en circulair inkopen.
- PRO wil dat de gemeente Hilversum het circulair inkopen uitbreidt. We ondersteunen de circulaire koplopers in het bedrijfsleven en verkleinen onze milieuvoetafdruk. De Samenwerkingsagenda Circulaire Economie Gooi en Vechtstreek 2025-2030 geeft hiervoor de kaders, in nauwe samenwerking met de Metropool Regio Amsterdam (MRA).
- Overall waar we als gemeente invloed hebben, zetten we ons in voor een zuinig gebruik van grondstoffen. De grondstoffen die we gebruiken, laten we zo min mogelijk verloren gaan tot afval en vervuiling. We spannen ons in om zo snel mogelijk te voldoen aan de Europese doelstellingen van 60 procent recycling van huishoudelijk afval in 2030 en 65 procent in 2035.
- PRO stimuleert reparatiewerkplaatsen en de mogelijkheid van circulaire ambachtscentra die de functie van milieustraat, kringloopwinkel en reparatiewerkplaats combineren. Zo bevorderen we dat afgedankte spullen niet in de afvalverbrandingsoven belanden, maar worden hergebruikt.

NATUUR EN BIODIVERSITEIT

Het beschermen van de natuur en het verbeteren van de biodiversiteit zijn speerpunten voor PRO. Gelukkig kunnen we als gemeente veel doen om natuur en biodiversiteit te helpen. Met verschillende actiepunten voor de stad en voor het buitengebied. Wij willen onze natuurlijke omgeving zo gezond, mooi en divers mogelijk 'overdragen' aan toekomstige generaties.

Het nieuwe Hilversum is een gemeente met veel en verschillende soorten natuur: plassen en open landschap, bos en heide. Midden in de Randstad loop je in Hilversum door bossen, heidevelden, stuifzanden en langs water. Je waant jezelf in een eindeloze natuur. Dat gevoel, die prachtige 'illusie', wil PRO zo veel mogelijk beschermen.

Centrum en woonkernen

- We zetten in op de collectieve vergroening van Hilversumse straten, pleinen, speelterreinen en parken. Groen in de buurt is gezond, goed voor de biodiversiteit en belangrijk voor het verlagen van de omgevingstemperatuur. In alle stads- en dorpskernen planten we bomen, plaatsen we bloembakken, laten we bermen groeien voor de insecten en ondersteunen we bewonersinitiatieven tot vergroening (zoals het project 'De Appelboom in Wijdmeren'). PRO breidt het bestaande Programma Groen uit Hilversum uit naar het grondgebied van de dorpen.
- Wij ondersteunen natuureducatie en vergroten de betrokkenheid van inwoners bij natuur en landschap. We stimuleren middelbare scholen om naar buiten te gaan. Elke onderbouw leerling moet minimaal één keer per jaar op excursie naar de plassen, heide of het bos. Waar nodig ondersteunt de gemeente met gerichte subsidie.

- We maken ons hard voor het welzijn van dieren: huisdieren, wilde dieren en vee. We richten onze leefomgeving zo in dat deze voor mens en dier ruimte biedt om gezond en veilig samen te leven. In onze gemeente is er geen plaats voor intensieve landbouw en veehouderij.
- De subsidies voor inwoners die hun tuin, dak en gevel vergroenen blijven. Waar mogelijk breiden we die uit. Wij continueren de stimuleringsregeling voor het afkoppelen van regenwater.
- Om wateroverlast tegen te gaan, leggen we meer wadi's en ondergrondse regenwater-opvang aan, ontkoppelen we bij vervanging standaard het regenwater van het riool, en leggen we nieuwe of te vervangen parkeerplaatsen aan met grasbetontegels.

Plassengebied

- We ondersteunen de plannen van de provincie Noord-Holland voor herstel en uitbreiding van de Europees beschermde natuur van het Plassengebied (NNN), te beginnen met het gebied van Kortenhoef Oost, de Weersloot en de Ster van Loosdrecht. Voor PRO is het essentieel dat dit in goed overleg en afstemming gaat met de eigenaren van de betreffende gronden.
- De maatregelen voor het verbeteren van de natuur, waterkwaliteit en (water)recreatie staan in het 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen'. Dit is een samenwerking met de provincie Noord-Holland, gemeente Hilversum/Wijdmeren, gemeente Stichtse Vecht, Waterschap Amstel, Gooi en Vechtstreek en Natuurmonumenten. Wij ondersteunen de maatregelen van dit akkoord:
 - Nieuwe fiets-, vaar- en wandelroutes
 - Baggeren van de plassen en jachthavens
 - Bestrijden van invasieve exoten als cabomba en rivierkreeften
 - Aanleg van nieuwe natuur

- Het Gebiedsakkoord loopt eind 2027 af. PRO gaat er alles aan doen om dit akkoord na 2027 voort te zetten. Zo gaat de kennis en ervaring van 10 jaar samenwerking (2017-2027) niet verloren. Het gebiedsakkoord moet zorgen voor een goed evenwicht tussen natuurontwikkeling en recreatie en toerisme. De participatie van de provincie Noord-Holland is hierin cruciaal. PRO wil een initiërende rol voor Hilversum, om te garanderen dat we een stevige stem houden in de toekomst van ons Plassengebied.
- PRO wil werken aan een snelle verbetering van de waterkwaliteit conform de Kaderrichtlijn Water. We ondersteunen maatregelen om het water in de plassen en sloten weer helder te maken. Daarbij past een sterke rol van het Waterschap AGV.
- Volgens PRO moet en kan het waterpeil op sommige plekken omhoog. Dit is beter voor de natuur en voorkomt verdere bodemdaling en funderingsschade. Hiervoor is uiteraard overleg nodig met waterschap en boeren.
- De stikstofplannen van het Kabinet Jetten van juli 2026 hebben gevolgen voor boeren in de omgeving van onze plassen. Het Plassengebied is een stikstofgevoelig Natura 2000-gebied waarvoor een bufferzone van 500 meter is aangewezen. Enkele tientallen boeren in dat gebied krijgen te maken met beperkende maatregelen betreffende uitstoot en omvang van de veestapel. PRO ondersteunt deze plannen. Voor boeren die op natuurvriendelijke, diervriendelijke of biologische wijze hun bedrijf uitoefenen moet, ook in Hilversum, ruimte zijn. We stimuleren landbouw die past bij het laagveen, met als mooi voorbeeld de verbouw van lisdodden voor isolatiemateriaal in Kortenhoef.
- PRO wil het snelvaren op de plassen beëindigen, in samenspraak met het Plassenschap (als vergunningverlener) en de betrokken ondernemers. Snelvaren is slecht voor de natuur en kan gevaarlijk zijn voor ander watersporters.

Goois Natuurreservaat

- Het Goois Natuurreservaat (GNR) beschermt en beheert bijna 3.000 hectare natuurgebied. Ook hier gaat het om de balans tussen beleven en recreëren. Want het wordt er steeds drukker en sommige plekken zijn kwetsbaar. PRO wil dat de gemeente Hilversum hier als lid van het bestuur van de GNR aandacht voor vraagt. Wij willen het natuurgebied waar mogelijk openbaar toegankelijk houden.
- PRO is voorstander van intensieve samenwerking tussen Natuurmonumenten en het GNR. Dit leidt tot bundeling van kennis en ervaring.

VERKEER EN VERVOER

Je fiets, je auto of je rollator, allemaal staan ze symbool voor de vrijheid om te gaan waar je wilt in de openbare ruimte. In diezelfde ruimte willen we spelen, elkaar ontmoeten, veilig naar school gaan, hulpdiensten doorlaten, ontspannen winkelen, chillen en uitgaan.

Onze kijk op de krappe openbare ruimte is aan het veranderen. Vijftig jaar geleden stond de auto centraal in de openbare ruimte. Nu verlangen veel mensen naar minder lawaai, een schonere lucht, meer rust, groen, veiligheid en leefruimte. PRO is hier ook voorstander van.

In woongebieden krijgt wat PRO betreft de voetganger voorrang. In het ontwerp van nieuwe plannen kiezen we direct voor voorrang aan de voetganger, daarna de fiets, het OV, dan deelauto en tot slot de eigen auto. Binnen de bebouwde kom is de auto in principe 'te gast'.

Veiliger verkeer, met voorrang voor fietsers

Om de veiligheid voor fietsers en de aantrekkelijkheid van de fiets als vervoermiddel structureel te verbeteren, is het noodzakelijk om meer fysieke ruimte vrij te maken voor fietspaden. Dit geldt vooral in de ochtendspits (scholieren!) en op en rond de centrumring.

PRO zet in op:

- Onze ambitie: de nieuwe gemeente Hilversum wordt een echte fietsgemeente! We investeren in brede en veilige fietspaden, inhaalstroken en doortraproutes met minimale verkeerslichten. Ook waar de ruimte beperkt is, zoeken we oplossingen die zo veel mogelijk ruimte geven aan fietsers. PRO wil fiets-zustergemeente worden van Parijs, Oslo, Wenen, Kopenhagen en Bordeaux.
- Ook vanuit de dorpen moet je per fiets makkelijk naar je werk of naar een van de stations kunnen komen. Wij hameren bij de provincie op de aanleg van provinciale snelfietspaden op ons grondgebied. Als het nodig is, trekken wij daar ook eigen geld voor uit.
- PRO is voor brede fietsenpaden en prioriteit voor fietsers bij verkeerslichten ('fietsers vaker groen'). We zijn voor standaard voorrang voor fietsers bij rotondes, standaard groen voor fietsers bij geen verkeer en gaan zorgen voor fietsdetectielussen ruim vóór de kruising zodat fietsers makkelijker door kunnen rijden.
- PRO wil ervoor zorgen dat bij sneeuw en ijs ook de belangrijke fietspaden gestrooid worden.
- Veiligheid op fietspaden is ook een steeds belangrijker onderwerp, met name vanwege de grote verschillen in snelheid tussen fietsers. Onze belangrijkste maatregel is het zo veel mogelijk verbreden van fietspaden. Daarnaast wil PRO voor delen van het centrum experimenteren met een verbod op fatbikes en een maximumsnelheid van 20 km/uur.
- Maximaal 30 km/uur wordt de norm in elke bebouwde kom. Dat scheelt veel gevaar, lawaai en uitstoot. We versterken de handhaving op asociaal en gevaarlijk parkeer- en rijgedrag.
- Ook enkele ontsluitingswegen tussen de dorpen maken we 30 km/uur. Dat doen we waar de weg smal is en voetgangers, fietsers en auto's de weg met elkaar delen. Denk aan Noordereinde, Zuidereinde en de Kortenhoefsedijk.
- Bij de provincie Noord-Holland dienen we een verzoek in om van de Hilversumseweg (N525) en van de weg naar Bussum (N524) 60 km/uur-wegen te maken.
- Wij blijven bij de Provincie hameren op betaalbaar en frequent busvervoer tussen Ankeveen, Loosdrecht, 's-Graveland, Kortenhoef en Hilversumse Meent, en van en naar bedrijfsterreinen en naar Hilversum-stad. Wij onderzoeken met de Provincie hoe we de aansluiting van bus naar trein zo goed mogelijk kunnen regelen.

- Voor de nieuwe concessieperiode zetten we in op een slimme mix van bus, buurtbus en schoolbusjes. We stimuleren een flexnet, dat inzetbaar is op afroep tegen gewoon OV-tarief. Denk daarbij ook aan de Vechtplassen-Express, een nieuwe belbus op initiatief van de provincie.
- We ondersteunen van harte de verschillende initiatieven voor aanvullend vervoer. Denk aan Kerkelanden-buurtmobiliteit, Stichting Buurtrijder, het aanbod van onze seniorenvereniging Senver, het vrijwilligersinitiatief 'Automaatje' en de buurtrijder 'NoordWest'.

Meer ruimte in Centrum Hilversum

De huidige centrumring komt voort uit een plan van decennia geleden. Sindsdien zijn het auto- en fietsverkeer enorm gegroeid en is het autovrije centrum fors uitgebreid (Groest, Kerkbrink). Ongeveer de helft van de auto's op de centrumring gebruikt deze om van de ene kant van de stad naar de andere te rijden, wat beter via de buitenring kan. PRO wil een nieuw en integraal plan voor het centrum, met meer ruimte voor voetgangers, fietsers en groen.

PRO zet in op:

- We willen het centrum Hilversum autoluw maken. In plaats van een auto-centrumring kiest PRO voor radialen om vanaf de buitenring snel de parkeergarages rond het centrum te bereiken.
- Wij willen de radialen inrichten als 30 km/uur-wegen en meer groen toevoegen.
- Het afwaarderen van de Havenstraat (waardoor hierlangs niet meer naar het centrum kan worden gereden) maakt ruimte voor het plan van de Havenstraat-ondernemers om de straat in te richten tot aantrekkelijk verblijfsgebied voor voetgangers, met groen en terrassen. Daarmee creëren we eindelijk een oplossing voor een van de gevaarlijkste punten voor fietsers, de 'flessenhals' Vaartweg/Kerkbrink.
- Met de herinrichting van de centrumring maken we ruimte voor mooie initiatieven. Het Kei plein wordt een écht plein, een aantrekkelijk verblijfsgebied voor voetgangers met groen en terrassen. Zo maken we ruimte voor groen aan de rand van het centrum.
- Gelukkig komen er al steeds meer mensen per fiets of e-bike naar het centrum. De NS bouwt een veel ruimere stalling bij het station. Wat ons betreft is elke stalling de eerste 24 uur gratis. En komen er genoeg veilige punten om je fiets op te laden!
- De fietsenstallingen moeten goed toegankelijk zijn. Het liefst gelijkvloers. De uitstraling en veiligheid zijn zo uitnodigend dat je daar graag je fiets stalt in plaats van op straat.
- We willen haast maken met het verbeteren van de fietstunnel onder het station en het Oosterspoorplein. Daar wordt het straks ruimer, aangenamer en veiliger. Zo maken we het centrum meer tot één geheel.
- PRO is voor het terugdringen van parkeerverlast in het centrum en overvolle wijken. Betaald parkeren zorgt zichtbaar voor minder auto's op straat. We willen ook dat daar eerlijk voor betaald wordt.
- De kosten van parkeervergunningen zijn vergelijkbaar met die in steden van ongeveer dezelfde omvang als Hilversum. Om minder auto's op straat te hebben, maken we de prijs voor meerdere vergunningen op hetzelfde adres hoger.
- Sinds het uitbreiden van betaald parkeren heeft de overlast zich deels verplaatst naar gebieden net buiten het betaald-parkeren-gebied (net buiten de buitenring). Bewoners klagen hierover en vragen om ook in hun buurt betaald parkeren in te voeren. PRO wil op zo kort mogelijke termijn samen met bewoners inventariseren waar verdere uitbreiding van betaald parkeren gewenst is.
- Waar betaald parkeren geen probleem oplost, voeren we dat niet in. Dus niet in dorpen en wijken zonder parkeerverlast. Als buurten er zelf om vragen, bekijken we wat de voordelen kunnen zijn. We handhaven het parkeerbeleid en monitoren de effecten.

TOERISME EN RECREATIE

De gemeente Hilversum heeft een groot aantal prachtige toeristische parels. Denk aan de verschillende soorten natuur: weidse plassen, paarse heide en een bosrijke omgeving met de 's-Gravelandse buitenplaatsen. Maar ook de Dudok-architectuur, het Dudok Architectuur Centrum, het Museum Beeld en Geluid en Kasteel-Museum Sypteyn. En een mooie recreatieve sector, grotendeels bestaande uit jachthavens en vakantieparken in het Loosdrechtse Plassengebied. Hilversum is het dus meer dan waard om bezocht te worden.

PRO zet in op:

- Als gemeente Hilversum blijven we onze toeristische highlights promoten. Dit doen we in samenwerking met onze regionale partners, waaronder Visit Gooi & Vecht. We stimuleren dat bezoekers met het openbaar (of deel-) vervoer komen, met de fiets of lopend. Of met de boot!
- De nieuw te openen buitenplaats 'Trompenburgh' in 's-Graveland krijgt wat PRO betreft een volwaardige plaats in het toeristische aanbod van Hilversum.
- PRO stimuleert grote en kleine toeristische en recreatieve activiteiten, waaronder de Top 2000-activiteiten, zeilevenementen en de grote jaarfeestiviteiten in de dorpen (zoals Nederhorst On Ice, de jaarmarkt in 's-Graveland, de Feestweek in Loosdrecht en de 12-uur van Ankeveen). En, als het weer eens kan: grote schaatstochten op natuurijs. Aanvraagprocedures voor deze evenementen dienen eenvoudig en betaalbaar te zijn zodat het bruisende verenigingsleven in Hilversum gecontinueerd en uitgebreid kan worden.
- Hilversum is de trotse Media-stad van Nederland. PRO stimuleert gezamenlijke activiteiten met Beeld en Geluid, het Mediapark en de mediabedrijven (waaronder de omroepen).
- Hilversum blijft zich profileren als een stad met prachtige architectuur: gebouwen en wijken van W.M. Dudok, maar ook bijvoorbeeld het Landgoed Zonnestraal van J. Duiker.
- In de recreatieve sector stimuleert PRO een goede balans tussen natuurbehoud, biodiversiteit en waterkwaliteit en een goed verdienmodel voor onze recreatieve sector. We stimuleren de verduurzaming van deze sector, bijvoorbeeld met elektrische aangedreven sloepen en zonnepanelen voor duurzame energieopwekking in de vakantieparken.
- Een florerende toeristische sector is gebaat bij het regelmatig uitbaggeren van de plassen en het bestrijden van ongewenste exoten als vederkruid en cabomba. Anders slibben de plassen dicht. PRO wil dit samen oppakken met het Plassenschap en de ondernemers uit de sector, conform de plannen uit het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen.
- Het parkeren in het Plassengebied blijft een aandachtspunt, met name op piekmomenten in de zomer. PRO pleit niet voor uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen, maar voor beter openbaar vervoer (ook op afroep), goede fietspaden, deelfietsen en fijne wandelpaden en -routes.

ECONOMIE

ECONOMISCHE ACTIVITEITEN VOOR DE TOEKOMST

Hilversum is dé mediastad van Nederland. Meer dan 20 procent van onze economie draait om de mediabedrijven. Die willen wij behouden en versterken. Dat doen we door samen met de bestaande mediabedrijven te investeren in de Media Campus Nederland.

PRO wil zo veel mogelijk ruimte creëren voor duurzame bedrijvigheid en middelgrote en kleine bedrijven. Daarmee stimuleren we lokale werkgelegenheid en diversiteit. Wij helpen met broedplaatsen creëren en aantrekkelijke plekken voor start-ups en andere bedrijven.

PRO zet in op:

- PRO stimuleert het ontwikkelen van de Media Campus tot een open, innovatieve en maatschappelijke campus waar economie, onderwijs, media, technologie en samenleving samenkomen. We richten het in als een gebied met een gezonde mix van bedrijvigheid en wonen.
- Wij ondersteunen het aantrekken van een HBO-opleiding Media, journalistiek en IT (samen met Hogescholen Amsterdam en Utrecht) en bij de oprichting van de Media-hub Hilversum (samen met de ROM Utrecht).
- PRO wil de samenwerking van Hilversum in de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (ROM) continueren. De ROM investeert in digitale innovatie, media, data, creatieve industrie en duurzame technologie. Precies de sectoren waarin Hilversum excelleert. Wij gaan ervoor zorgen dat de voordelen van de ROM-programma's bij onze lokale economie en ondernemers terecht komen.
- De ROM Utrecht speelt een sleutelrol bij projecten voor de circulaire economie, energie-besparing, warmtenetten en klimaatadaptatie. Wij benutten deze samenwerking om Hilversum sneller te verduurzamen, start-ups te ondersteunen bij financiering en inwoners en ondernemers te ondersteunen bij de overstap naar een duurzame toekomst.
- In het landelijk gebied wil PRO de recreatiesector behouden en verbeteren. De ondernemers zorgen voor het aanbod. De gemeente zorgt voor de goede infrastructuur en onderhoud van de recreatieve voorzieningen.
- PRO is groot voorstander van vitale en toekomstbestendige winkelgebieden in de buurten en dorpen. Compacte winkelgebieden zijn toekomstbestendiger dan verspreide winkels.
- Hilversum kent al een aantal groene bedrijven, zoals coöperaties van buurtbewoners die (biologisch) voedsel verbouwen (bijvoorbeeld Landgoed de Rading bij het vliegveld, KipEigen in Loosdrecht en Land en Boschzigt in 's-Graveland). Wij willen deze vormen van gemeenschapslandbouw verder stimuleren.
- Consumenten worden via reclame verleid tot bijvoorbeeld gokken of het kopen van fast fashion. Met name onder jongeren kan dit leiden tot schulden en verslavingen, waar we vervolgens weer hulpverlening op inzetten. Daarom is er voor dit type reclame-uitingen geen plek in Hilversum.
- PRO wil alle bestaande financiële ondersteuning voor ondernemers integraal in kaart brengen (zoals Hilversum Marketing, Stadsfonds Hilversum, centrummanagement en de 'bedrijfsinvesteringszones') en samen met hen en gebruikers evalueren op effectiviteit en opbrengst voor de samenleving. Waar nodig passen we (subsidie) regelingen aan.

GEMEENTELIJKE FINANCIËN

De gemeente is niet een bedrijf dat gericht is op winstmaximalisatie of geld overhouden. Het is onze taak om te zorgen dat wij als gemeente de dienstverlening voor al onze burgers op orde hebben en dat deze toegankelijk is. Bij elke financiële beslissing kijken we eerst naar het probleem en de urgentie. De maatschappelijke bijdrage staat centraal en de budgettaire keuzes die we maken als gemeenteraad vloeien daaruit voort.

Het geld dat we krijgen van het Rijk is niet altijd voldoende om te doen wat nodig is. Nieuwe taken komen in de regel zonder voldoende budget. Dat geldt ook voor de nieuwe gemeente Hilversum. Zorgen dat we de taken kunnen uitvoeren binnen het beschikbare budget is een mooi streven maar geen doel op zich. We bezuinigen niet als dat betekent dat mensen niet de ondersteuning of zorg krijgen die ze nodig hebben.

De nieuwe gemeente Hilversum moet in de eerste jaren het financiële beeld duidelijk krijgen. Het in evenwicht brengen van uitgaven en inkomsten zal het nodige vragen. Des te meer omdat we weten dat er sprake is van uitgesteld onderhoud in de oude gemeente Wijdemeren.

De plannen voor Hilversum zijn en blijven ambitieus. We willen investeren in woningen, scholen, sportvoorzieningen en een prettige openbare ruimte. Alleen zo houden we Hilversum aantrekkelijk, nu en in de toekomst. Om te investeren zijn doordachte keuzes noodzakelijk. Deze keuzes zitten in de uitgaven en in de inkomsten. Meer de weg weten naar subsidies vanuit het rijk en Europa en de lokale lasten in evenwicht brengen met het voorzieningenniveau zijn daarbij voor ons belangrijke uitgangspunten, maar ook het idee dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Eerlijkheid hoort daar wat ons betreft bij.

PRO beoordeelt investeringen kritisch. Zijn ze echt nodig en verstandig, zijn ze ten bate van de gemeenschap of slechts van een kleine groep, investeren we in de stad en in de dorpen en kunnen we alles tegelijkertijd of spreiden we ze waar mogelijk over meerdere jaren. Zo houden we de financiën in balans.

Financiën

- Voor de onroerendezaakbelasting (OZB) stelt de gemeenteraad jaarlijks de tarieven vast. De OZB-inkomsten van de gemeente Hilversum moeten ten minste stijgen met de inflatie. De lasten voor riool, afval en OZB willen wij afzonderlijk van elkaar beschouwen. Bij het vaststellen van de tarieven geldt voor PRO dat de sterkste schouders de zwaarste lasten kunnen dragen.
- De opbrengsten uit betaald parkeren gebruiken we voor kostendekkende maatregelen op het gebied van parkeren, vervoer en mobiliteit in de brede zin en handhaving. Er hoeft wat PRO betreft geen 1-op-1 relatie tussen opbrengsten en uitgaven te zijn.
- We beperken de tijdelijke inhuur van mensen bij de gemeente zo veel mogelijk, en geven de voorkeur aan eigen expertise en goede vaste banen.

Regionale samenwerking

Hilversum heeft een deel van haar taken ondergebracht bij de Regio Gooi en Vechtstreek en werkt samen in de Metropool Regio Amsterdam (MRA). We sturen op kostenbeheersing en goede taakuitvoering voor beide samenwerkingsverbanden.

PRO zet in op:

- PRO wil onze grip op het bestuur, de taken en omvang van de Regio Gooi en Vechtstreek verbeteren. Wij willen dat onze zeggenschap verder gaat dan alleen reageren middels een zienswijze. Dit doen we onder andere door de instelling van een gemeenschappelijke adviescommissie van gemeenteraadsleden.

- Meer dan de helft van het aantal inwoners uit de Regio Gooi en Vechtstreek woont in de gemeente Hilversum. Het vertolken van de stem van onze inwoners in samenwerkingsverbanden moet in evenwicht zijn met ons aandeel in het verband. PRO stelt het uitgangspunt dat elke gemeente, hoe groot of klein ook, een even zware stem heeft ter discussie. Wij willen meer zeggenschap over de diensten van de Regio die voor onze inwoners belangrijk zijn.
- PRO wil dat Hilversum, als centrumgemeente, onderzoekt of het zelf (weer) verantwoordelijk kan worden voor centrumtaken zoals bescherming en opvang. Deze taak ligt nu bij de Regio Gooi en Vechtstreek.
- PRO wil dat Hilversum een stevige stem krijgt in de Metropool Regio Amsterdam (MRA). Het idee van de getrapte vertegenwoordiging via de regio aan de MRA staat niet meer in verhouding tot de opgaven waar de nieuwe gemeente Hilversum voor staat. Onze wethouders en raadsleden gaan actief deelnemen aan de verschillende overlegtafels en het MRA-bestuur. Zo kunnen we optimaal gebruikmaken van de lobbykracht van de MRA (op het gebied van inkoop, circulariteit en mobiliteit) en ontstaat de mogelijkheid om subsidies voor bijvoorbeeld 'bouwen in Hilversum' binnen te halen.

17 **Bart Heller**

18 **Kees Bakker**

19 **Marleen Remmers**

20 **Wilna Wind**

21 **Henrieke Abrahamse**

22 **Jos van Drogen**

23 **Paulien van Hessen**

24 **Jos Oude Elferink**

